

ת"פ 36490/11/19 - כמאל נאסר נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 36490-11-19 מדינת ישראל נ' נאסר

בפני	כבוד השופט, סגן הנשיאה עמית פרייז
מבקש/נאשם	כמאל נאסר
	ע"י עו"ד פאדי חמדאן
נגד	מדינת ישראל
משיבה/מאשימה	ע"י שלוחת תביעות כפר סבא

החלטה

לפניי בקשה לביטול כתב האישום המבוססת על הטענות המקדמיות: הפרת חובת היידוע בדבר הזכות לבקש שימוע, סיכון כפול, והגנה מן הצדק.

כנטען בכתב האישום, ביום 27/5/19 (שעה 23:50 לערך) הנאשם עוכב ע"י שוטרים בחשד לנהיגה ללא רישיון, ובאותו האירוע נתפסה על הנאשם סכין.

כעולה מדברי ב"כ הנאשם, ביום 28/5/19 הנאשם נחקר בתחנת כפר סבא בחשד להחזקת סכין, כאשר באותה החקירה הנאשם לא נשאל לכתובתו המדויקת, וצוין בחקירה רק כי הנאשם מתגורר בעיר טירה.

ביום 18/7/19 נחקר הנאשם שנית בגין עבירה של נהיגה ללא רישיון. הנאשם זומן טלפונית לחקירה זו. לטענת ב"כ הנאשם גם בחקירה זו לא נשאל הנאשם לכתובתו המדויקת, וצוין כי הוא מתגורר בעיר טירה. בחקירה זו לא נאמר לנאשם כי ישנה כוונה להגיש נגדו כתב אישום בעבירה של החזקת סכין.

ביום 4/8/19 נערך כתב אישום בגין עבירות תעבורה של נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח, בצירוף הזמנה לדין לבית המשפט לתעבורה ליום 10/9/19. במועד אליו הוזמן לדין, הנאשם נשפט בהעדרו, אך ביום 1/12/19 בוטל פסק דין זה, והתקיים דיון מחדש בעניינו של הנאשם. בדיון זה נגזר דינו של הנאשם לפסילה בפועל של רישיון הנהיגה, קנס, פסילה על תנאי ואף מאסר על תנאי.

ביום 22/9/19 נערכה על ידי המאשימה, שלוחת תביעות כפר סבא, הודעה בדבר הכוונה להגיש כתב אישום בתיק שבכותרת, תוך יידוע בדבר האפשרות לבקש שימוע בגין כך. הכתובת המופיעה על הודעת השימוע מתמצית בשם היישוב טירה. לטענת ב"כ הנאשם, הנאשם לא קיבל את הודעת השימוע. המאשימה מצידה לא טענה לכך שההודעה אכן

נמסרה לנאשם.

ביום 17/11/19 הוגש כתב האישום בתיק זה המייחס לנאשם עבירה של החזקת סכין שלא כדין.

אי קיום חובת היידוע וזכות השימוע

סעיף 60א(א) לחוק סדר הדין הפלילי קובע כדלקמן:

"רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירת פשע תשלח לחשוד הודעה על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החליט פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעות, לפי הענין, כי קיימת מניעה לכך".

סעיף 60א(ג) לחוק קובע:

"נשלחה הודעה לפי סעיף זה בדואר רשום, רואים אותה כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור מסירה".

אין מחלוקת על כך שמכתב היידוע נשלח לכתובת בה מופיע רק שם היישוב בו מתגורר הנאשם, דבר העשוי להקשות על איתורו בידי הדואר. מהודעת הנאשם מיום 18/7/19 עולה כי הנאשם נשאל "איפה אתה גר", והנאשם השיב "טירה". מעבר לכך לא נשאל הנאשם אודות כתובתו המדויקת באותה החקירה. סביר להניח כי כך היו פני הדברים אף בחקירה המוקדמת יותר, שנוסחה לא צורף.

החוק מטיל על רשות התביעה אליה הועבר חומר החקירה, במקרה זה שלוחת תביעות כפר סבא, חובה לשלוח את הודעת היידוע לכתובת הידועה לה. אכן, הכתובת אשר הייתה ידועה לה על סמך עיון בהודעות הנאשם, כמו גם ברישומי משרד הפנים, היתה היישוב טירה בלבד. מוכן אני אף להניח כי אין לזקוף לחובתה של המאשימה לענייננו את אי בירור פרטי הכתובת המדויקת במהלך גביית ההודעות מהנאשם, שכן מטבע הדברים באותה עת החוקרים הרלבנטים לא אמורים להיות ממוקדים בעניין זה אלא בחקירה עצמה.

דא עקא, שבעת שליחת מכתב היידוע, שלוחת תביעות כפר סבא, בין נראה אותה כחלק מכלל זרועות התביעה במדינה, ובין נראה אותה באופן מצומצם יותר כחלק מהעושים במלאכת העמדה לדין במשטרת ישראל, היתה אמורה להיות חשופה למידע נוסף. עסקינן בכך שכחודש וחצי קודם לכן, נשלח על ידי יחידת התנועה טירה במשטרת ישראל אותו זימון לבית המשפט לתעבורה, שם מופיעים לצד שם היישוב טירה אף פרטים מדויקים יותר למשלוח דואר שהינם מספר תיבת דואר ומיקוד.

באופן עקרוני סבורני כי אין בפיצול הארגוני של יחידות העוסקות בהעמדה לדין, בכדי להביא למסקנה שדי לכל יחידה במידע שמצוי בדלת אמותיה הפרטניות לצורך עמידה בדרישת החוק בדבר הכתובת הידועה לרשות התביעה אליה הועבר חומר החקירה. כשם שרשות תביעה אחראית מבררת ברישומי משרד הפנים פרטי כתובת, יש לצפות ממנה לברר פרטי כתובת המצויים בידי גורם אכיפתי אחר. אדרבא, שהמדובר במקרה זה בשני גורמי אכיפה שהינם חלק ממשטרת ישראל, אשר אין זה סוד כי מחזיקה היא במאגרי מידע לגבי נתונים רלבנטיים לאיתור אזרחים.

יתר על כן, אף אם לא היה מקום למסקנה עקרונית זו, הרי במקרה הפרטני האפשרות לקיום פרטי הכתובת המדוייקים יותר לא היתה בגדר אפשרות תיאורטית, שמא לנאשם היה מפגש כזה או אחר עם גורם אכיפתי אחר, שאגב קיומו עלו פרטים חסרים לגבי כתובתו. לשלוחת תביעות כפר סבא היה ברור מחומר החקירה שהנאשם אף עבר עבירות תעבורה, וידעה היא לא לכלול את אלה בכתב האישום שהגישה, דבר המעיד על כך שידעה על הגשת כתב האישום בתיק התעבורה בגין עבירות אלה. במצב זה, מי שמעוניין באמת ובתמים לעמוד בחובת היידוע, לא היה מסתפק בשם היישוב שהופיע בחומר החקירה וברישומי משרד הפנים, אלא במאמץ קל בקלים היה בוחן כיצד זומן הנאשם לבית המשפט לתעבורה, ואז הפרטים המשלימים הנדרשים היו באים בפניו.

נוכח כל האמור, יש לראות את אותם פרטים משלימים כחלק מפרטי כתובתו של הנאשם שהיו בידיעת המאשימה, כאשר רק התנהלות לא מקובלת במקרה זה מצידה, שניתן להגדירה כסוג של עצימת עיניים, מנעה איתור פרטים אלה והכללתם בהודעת היידוע בדבר זכות הנאשם לבקש שימוע. משכך, הודעת היידוע לא נשלחה בהתאם לדרישות הדין, ויש לראות את המאשימה כמי שלא עמדה בחובת היידוע.

דומה כי אף המאשימה בתגובתה לטיעון המקדמי ערה לקושי שבהתנהלות לעיל, אך סבורה כי ניתן לרפא זאת באמצעות אמצעי מתון של עריכת שימוע בדיעבד. אכן, בפסיקה הנוהגת, פעמים רבות זהו הסעד שבית המשפט נותן לנאשם לאחר שזיהה פגם בקיום חובת היידוע בעניינו. עם זאת, לטעמי, בנסיבות המיוחדות שתוארו, אין מנוס מהמסקנה שמדובר בפגם בעוצמה גבוהה, כך שהמענה יכול להיות רק בביטול כתב האישום, לצורך מתן אפשרות של ממש לנאשם לקיים שימוע, בו יפרוש את טענותיו בפני המאשימה, כאשר באותה עת לא מונח לפתחו כתב אישום.

סיכון כפול

לטענת ב"כ הנאשם, המאשימה הגישה נגד הנאשם כתבי אישום שונים בשני בתי משפט שונים בגין אירוע פלילי אחד.

קיימת הבחנה בין טענת "כבר נשפטתי" לבין טענת "סיכון כפול". טענת "כבר נשפטתי" קבועה בסעיף 5 לחוק סדר הדין הפלילי:

" אין דנים אדם על מעשה שזוכה או הורשע קודם לכן בשל עבירה שבו; אולם אם גרם המעשה למותו של אדם, דנים אותו על כך אף אם הורשע קודם לכן בשל עבירה אחרת שבאותו מעשה; "הרשעה", לענין סעיף זה - לרבות העמדה למבחן ללא הרשעה תחילה."

טענת הסיכון הכפול היא טענה רחבה יותר. בשונה מטענת "כבר נשפטתי", טענה זו אינה דורשת פסק דין בתיק האחר, אלא מספיק כי יוצר סיכון להרשעה בגין העבירה. כך או כך בשתי הטענות יש להוכיח כי מדובר ב"אותו מעשה". "אותו מעשה" ייחשב מצב בו העבירה שבאישום הנוסף מכילה את כל אותם היסודות העובדתיים המהווים את העבירה שבאישום הקודם (גם אם לאחת מן העבירות ישנם יסודות נוספים). היסודות העובדתיים נלמדים מן ה"אקטוס ראוס" של העבירות עצמן ולא מעובדות כתבי האישום.

העבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה וללא ביטוח מחד, ועבירה של החזקת סכין שלא כדין מאידך, אינן מכילות את אותם היסודות העובדתיים, ואף אין כל דמיון וזיקה ביניהן. לפיכך טענת הסיכון הכפול או "כבר נשפטתי" אינה רלוונטית במקרה זה, שכן הנאשם לא עמד בסיכון להרשעה בעבירה של החזקת סכין בהליך שהתקיים בבית המשפט לתעבורה.

טענת הגנה מן הצדק

לטענת ב"כ הנאשם, המאשימה מתנהגת כלפי הנאשם בזלזול ובחוסר תום לב ובכך גורמת לו לנזק בלתי הפיך. ב"כ הנאשם טוען כי המאשימה עשתה צבר של מעשים המצדיקים את ביטולו של כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק: הגשת כתבי אישום נפרדים מבלי ליידע את הנאשם, העמדתו של הנאשם בסיכון כפול, העובדה כי לא דאגה ליידע את הנאשם אודות הזכות לבקש את השימוע, הן בהזדמנויות שהיו פנים מול פנים, והן טלפונית, ואף לא טרחה לברר את כתובתו המדויקת לצורך שליחת מכתב היידוע.

פרקטיקה של הגשת כתבי אישום נפרדים בגין אותו אירוע עובדתי אינה פרקטיקה רצויה. פרקטיקה זו יוצרת מצב בו הנאשם חש חוסר וודאות ומתח נפשי מוגברים בהיותו טרוד בשני הליכים שונים. בנוסף, על הנאשם להקדיש זמן ומשאבים (אובדן ימי עבודה, תשלום לעו"ד וכו') כפולים לשני ההליכים. יצוין גם כי הדבר עלול להוביל לכפל בירור ראיתי וייתכן שאף להכרעות סותרות הקשורות באירוע אחד.

בד בבד, לבית המשפט לתעבורה אין סמכות עניינית לברר עבירות שהינן פליליות מובהקות. אמנם, הפתרון לכך הינו הגשת כתב אישום הכולל את כל העבירות בבית משפט השלום. אולם, אז הדבר עלול לפגוע במידה מסויימת בנאשם, ככל שבסופו של דבר יורשע רק בעבירות התעבורה, שכן ההרשעה תיכלל במרשם הפלילי הרגיל ולא בזה הייחודי לעבירות תעבורה. בנוסף, התמקדות בעבירות התעבורה בבית המשפט לתעבורה מביא להליך פשוט ומהיר יותר לגבי עבירות אלה, ובפני בית משפט שהינו מומחה בעניינן.

במצב דברים זה, פיצול האישום, אף אם ייחשב כפגם, אינו בהכרח מביא לצעד החריג של ביטול כתב אישום מחמת הגנה מהצדק. ואכן, בפסיקה ניתן למצוא החלטות בהן בתי המשפט ביטלו כתבי אישום במקרי פיצול שכזה, לצד פסקי דין בהם הוחלט שלא לבטל את כתבי האישום. כך למשל, בת"פ (מחוזי ת"א) 40051/08 **מדינת ישראל נ' חלפון** וע"פ (מחוזי י-ם) 4817/09 **מדינת ישראל נ' איסהם**, אליהם הפנתה המאשימה, לא בוטלו כתבי האישום. לעומת זאת בוטלו כתבי אישום למשל בת"פ (מחוזי נצרת) 8644-10-11 **מדינת ישראל נ' היג'אנה**, ת"פ (רח') 26030-03-12 **משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' אזגילה**, פל(תעבורה י-ם) 7749-09-14 **מדינת ישראל נ' נשפיץ**.

בשים לב לאמור לעיל, יש לבחון בסוגיה האמורה כל מקרה בהתאם לנסיבותיו.

במקרה שבפני לא ברור מתי נודע בפועל לנאשם על קיומו של התיק הפלילי- האם לפני או אחרי שנגזר דינו בתיק התעבורה. לטענת ב"כ הנאשם, הנאשם לא היה מודע לכתב האישום בתיק הפלילי בעת שסיים את תיק התעבורה. לפיכך נטען כי נמנעה מהנאשם האפשרות לשקול האם ברצונו לבקש צירוף תיק התעבורה בבית משפט שלום. כמו כן אצל הנאשם נוצרה ציפייה כי בבית המשפט לתעבורה הוא מסיים את ההליכים אשר נבעו מאותו האירוע.

עם זאת, בחקירתו הראשונה הוחשד הנאשם גם בעבירה של החזקת סכין, ולפיכך היה לו יסוד להניח כי יתכן ויפתח נגדו הליך פלילי גם בעבירה זו. מן הסתם אף עורך דינו שייצגו בהליך התעבורה, בפניו נפרשו חקירות הנאשם, היה מודע לכך. במצב זה, אם באמת ובתמים היה לנאשם ולעורך דינו עניין בבחינת הצירוף, היה מקום להמתין עם סיום תיק התעבורה עד למיצוי הברור בעניין. משלא עשו כן, אין מקום שהדבר יהווה עילה בידי הנאשם לביטול מוחלט של כתב האישום הנוכחי.

יתר על כן, יש לבחון אף את האינטרס הציבורי שבהעמדת הנאשם לדין בהליך הנוכחי. לעניין זה, הרי שהנאשם מואשם בעבירה של החזקת סכין, שהיא עבירה מסוג פשע, ואשר הינה נפוצה מידי ולא אחת יש בה פוטנציאל לגלישה לעבירות אלימות חמורות. משכך, קיים אינטרס ציבורי ממשי בהגשת כתב האישום בגינה.

נוסף על האמור, במקרים של פיצול אירוע בין בית משפט לתעבורה לבית משפט שלום, מקובל דרך כלל, ככל שהתיק הפלילי מסתיים בהרשעה, להביא בחשבון במסגרת שיקולי הענישה את העונש שנגזר בתיק התעבורה. אין כל מניעה כי כך ייעשה, אם וכאשר הדבר יהיה רלבנטי, אף בענייננו.

נוכח האמור לעיל, וכאשר יתר טענות ההגנה מהצדק גולמו בטיעונים פרטניים שנדונו בנפרד, איני סבור שיש מקום להורות על ביטולו המוחלט של כתב האישום מחמת הגנה מהצדק.

סוף דבר

הנה כי כן, אך ורק בשל נסיבות אי קיום חובת היידוע, כתב האישום מבוטל. אין המדבר בביטול מוחלט, אלא כזה שנועד בכדי לתת הזדמנות לשימוע, שלאחריו תחליט המאשימה האם להגיש כתב האישום מחדש.

ככל שהנאשם לא יפנה למאשימה בבקשת עריכת שימוע תוך 30 ימים מעת המצאת החלטה זו לבא כוחו, הדבר ייחשב כויתור על זכותו לבקש שימוע, על כל המשתמע מכך.

המזכירות תעביר את ההחלטה לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, 26/8/20, בהעדר הצדדים.